ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного факультету
_____ І. С. Бондаренко
«31» серпня 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

підготовки магістра
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

спеціалізації **В11.01 Українська мова та література**
спеціальності **В11 Філологія**
галузі знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

ВИКЛАДАЧ: Ніколаєнко В. М., к. філол. наук, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 р.
Завідувач кафедри української літератури
_____Н. В. Горбач

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____В. М. Ніколаєнко

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Актуальні проблеми сучасного українського літературознавства

Зв'язок з викладачем (викладачами):
E-mail: nikolaenkov006@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення: за відповідним посиланням
Телефон: 061-289-12-75
Інші засоби зв'язку: https://www.facebook.com/profile.php?id=100004819566646;
https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=650
Кафедра: української літератури, корпус 2, ауд. 232

1. Опис навчальної дисципліни

Курс «Актуальні проблеми сучасного українського літературознавства» – складник підготовки здобувача ступеня вищої освіти «Магістр» галузі знань «Гуманітарні науки» спеціальності «Філологія». Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного українського літературознавства» складено відповідно до освітньої програми «Українська мова і література» «Гуманітарні науки» спеціальності «Філологія». Курс має теоретичну та практичну спрямованість.

Мета курсу – ознайомити здобувачів вищої освіти з актуальними літературознавчими проблемами, розширити теоретичні знання щодо сучасного літературного процесу, його основних понять і їхніх концептуальних співвідношень, надати аналітичний огляд новітніх літературознавчих методологій, а також сприяти розвитку навичок аналізу художніх творів із позицій сучасної науки про літературу.

Курс «Актуальні проблеми сучасного українського літературознавства» сприяє формуванню навичок аналізу ключових літературознавчих проблем, виробленню системного аналітичного підходу до їх осмислення, а також розвитку спроможності фахово формулювати й відстоювати власну наукову позицію.

Глибоке, аналітичне читання наукових джерел стимулює розвиток затребуваних роботодавцями фахових компетентностей і «м'яких» навичок, зокрема критичного мислення та здатності розуміти й інтерпретувати зміст складних наукових повідомлень.

Пререквізити: дисципліни «Теорія літератури», «Актуальні питання філологічних дисциплін».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**Денна форма здобуття освіти**
1	***2***
Статус дисципліни	**вибіркова**
Семестр	3-й
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	90
Лекційні заняття	12 год.
Практичні заняття	24 год.
Самостійна робота	54 год.
Консультації	Очно і дистанційно. Графік консультацій: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_n avchal_nogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat_
Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=650

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	*2*	*3*
ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним. **ЗК-3** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК-7** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК-11** Здатність проведення досліджень на належному рівні. **СК-2** Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. **СК-3** Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки **СК-6** Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. **СК-7** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. **ПРН-3** Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. **ПРН-9** Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. **ПРН-16** Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах	~ пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентації); ~ частково-пошуковий (бесіда); ~ дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота з фактичним матеріалом); ~ інтерактивні (дискусія, мозковий штурм)	Проміжні контрольні заходи: – виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle; – виконання письмових завдань за окремими темами й розділами; – усне опитування.

неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.		

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ. Тенденції розвитку сучасної літературознавчої науки. Зміна наукової парадигми в сучасному українському літературознавстві. Ключові теоретичні повороти та нові оптичні рамки. Онтологічні й естетичні трансформації: від постмодерну до метамодерну. Виклики воєнного часу та література свідчення. Сучасна термінологічна система українського літературознавства: історія, засади формування та перспективи. Вихідні позиції та засади формування термінологічної системи. Виклики сучасної термінологічної системи. Проблеми та перспективи розвитку літературознавчої термінології. Методи дослідження художнього тексту. Еволюція поняття «літературний герой» у сучасному дискурсі: від класичного персонажа до поліфонічного/постмодерного та метамодерного суб'єкта. Ключові концепції типологізації персонажів (за психологічним складом, соціальною роллю, ціннісними орієнтирами та ідеологічною функцією). Трансформація класичних архетипів під впливом сучасної російсько-української війни, масової культури та цифрової доби. Методи дослідження художнього тексту: теоретико-методологічний та прикладний аспекти. Класична та новітня методологічні парадигми. Проблема інструментарію: розмежування понять «метод», «методологія», «прийом» та «підхід» у сучасній літературознавчій терміносистемі. Актуальні синтетичні методи (психоаналітичний, міфокритичний, геопоетичний, гендерний, постколоніальний та екокритичний аналіз). Ритуально-міфологічний метод вивчення творів з реміфологічними мотивами. Історико-функціональний метод художнього тексту. Інші методи аналізу художнього твору. Онтологія як методологічна парадигма сучасного літературознавства. Онтологія як наука про буття. Форми буття. Література й онтологія: точки сходження. Онтологічний статус літературного твору в епоху постмодерну та метамодерну. Основні форми буття крізь призму сучасних текстів. Герменевтична парадигма в сучасному літературознавстві. Від класичної методики тлумачення текстів до онтологічної герменевтики. Категоріально-понятійний апарат: «герменевтичне коло», «перед-розуміння», «горизонт сподівань», «злиття горизонтів», «історична дистанція». Герменевтична інтерпретація як засіб опрацювання травматичного, національного та екзистенційного досвіду в українській літературі. Інтенсивність. Суб'єктивність. Інтерсуб'єктивність. Автор, художній текст, суб'єкт. Питання про інтенсивність, суб'єктивність та інтерсуб'єктивність висловлювання. Специфіка прояву інтенсивності, суб'єктивності, інтерсуб'єктивності в художньому тексті. Інтерпретаційні теорії. Поняття про інтерпретацію. Інтерпретація як спосіб осягнення авторського суб'єктивного світу. Інтерпретується як осягнення реципієнтом можливостей буття. Інтерпретації художнього твору: структуралістська, семіотична, феміністична інтерпретація. Інші інтерпретаційні теорії.

Розділ 2. Проблеми сучасної літературознавчої науки. Специфіка канону в художній системі твору. Сутність поняття «канон» у сучасній літературознавчій парадигмі. Нормативність канону та його функція в художній системі твору. Взаємодія традиційного та новаторського елементів у процесі канонотворення. Механізми деканонізації та деконструкції в постмодерній і сучасній прозі.. Проблема переформатування українського літературного канону в умовах війни й деколонізації. Методологічні трансформації украхнського порівняльного літературознавства. Методологічні викривлення в радянський період. Відмова від росієцентричної рамки зіставлення. Принципи порівняння української літератури як «малої літератури» з літературними дискурсами Пограниччя, колоніальної та постколоніальної травми (ірландська, балканська, алжирська компаративні моделі). Принципи літературознавчої імагології. Обмеженість застосування європейських моделей воєнної прози («втрачене покоління», «абсурдність війни» за Е. М.

Ремарком та Е. Гемінґвеєм) до сучасного українського текстового корпусу. Порівняння сучасної української воєнної прози та поезії з літературою свідчення та пам'яті. Поняття контексту. Типи й специфіка контексту. Поняття контексту. Специфіка контексту в лінгвістиці, філософії психології, літературознавстві. Типи контексту. Рецептивна поетика як методологія дослідження літературознавчого тексту. Шляхи розвитку рецептивної поетики. Принципи рецептивної естетики. Рецептивна теорія і сучасна літературознавча наука. Рецептивна теорія, рецептивий аналіз, рецептивна поетика. Категорія інтертекстуальності в дискурсі сучасного українського літературознавства. Деколонізація теорії та методологічний вибір: відмова від радянських та російських літературознавчих моделей на користь прямої інтеграції в західний теоретичний контекст; засвоєння праць Юлії Кристевої, Ролана Барта, Жерара Женетта та Умберто Еко в україністиці; фундаментальні праці українських літературознавців про інтертекстуальність та рецептивну естетику (Тамара Гундорова, Соломія Павличко, Віра Агеєва, Олександр Астаф'єв). Проблема інтертекстуальності в сучасному українському літературному процесі. Типологія міжтекстових зв'язків у наукових інтерпретаціях. Міфопоетика в сучасному українському літературознавчому просторі: трансформація неоміфу, осмислення травми та текстові практики. Співвідношення основних понятійних одиниць. Форми присутності міфу в сучасному літературному процесі: Від відтворення архаїчних міфологічних моделей і творення авторського неоміфу до міфопоетичного пастішу та рекреації сакрального. Еволюція неоміфологізму. Реконструкція суб'єктності через простір. Осмислення витіснених, переписаних чи знищених шарів історії у структурі сучасного художнього простору. Роль геопоетичних та міфопоетичних маркерів у формуванні власної ментальної карти буття. Функціонування фундаментальних архетипів («Дім / Руїна», «Жертвоприношення», «Фронтир», «Воїн», «Свідок») у сучасній прозі та поезії. Психоаналіз як літературознавча проблема: метод, рецепція, деколонізаційний потенціал. Від «психоаналізу автора» (патографії) до «психоаналізу тексту» та «психоаналізу читача» (рецептивна естетика, психоаналіз травми). Освоєння психоаналітичного інструментарію в україністиці як шлях подолання соцреалістичного соціологізму та залучення до західноєвропейського дискурсу. Концептуалізація колективного несвідомого українського суспільства через травми (Голодомор, репресії, тоталітаризм, колоніальне пригноблення, сучасна війна). Дослідження затиснутого/витісненого національного «Я» та механізмів подолання ментальної меншовартості через художні тексти. Геопоетика в сучасному літературознавчому просторі: міждисциплінарний вимір, понятійний апарат та українські текстові практики. Становлення геопоетики на перетині літературознавства, культурної географії, філософії простору, геополітики та екологічної гуманітаристики. Інтеграція просторових студій у вітчизняну наукову практику для осмислення карти світу, суверенітету та культурних кордонів. Освоєння геопоетики у працях вітчизняних дослідників. Основні поняття та понятійний апарат геопоетики. Метамодерний геопоетичний вимір. Постмодерна ризоматичність та симулякр. Метамодерне осцилювання (осциляція). Нова щирість та повернення Аффекту.

Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	Назва теми	Згідно з розкладом	
1	*2*	*3*	*4*

Лекція 1	Вступ. Тенденції розвитку сучасної літературознавчої науки	2	*раз на 2 тижні*
Лекція 2	Сучасна термінологічна система українського літературознавства	2	*раз на 2 тижні*
Лекція 3–4	Інтерпретаційні теорії	4	*раз на 2 тижні*
Лекція 5–6	Геопоетика в сучасному літературознавчому просторі Рецептивна поетика як методологія дослідження літературознавчого тексту.	4	*раз на 2 тижні*
Практичне заняття 1	Питання: 1. Онтологія як наука про буття 2. Форми буття. 3. Література й онтологія: точки сходження. 4. Онтологічний статус літературного твору в епоху постмодерну та метамодерну. 5. Основні форми буття крізь призму сучасних текстів. Виконати завдання до практичного заняття: Проаналізуйте твір сучасної української літератури як автономну онтологічну систему. Твір обрати на власний розсуд.	2	*раз на тиждень*
Практичне заняття 2	Типологія персонажів у сучасній літературознавчій парадигмі Питання 1. Еволюція поняття «літературний герой» у сучасному дискурсі:від класичного персонажа до поліфонічного/постмодерного та метамодерного суб'єкта. 2. Ключові концепції типологізації персонажів (за психологічним складом, соціальною роллю, ціннісними орієнтирами та ідеологічною функцією). 3. Трансформація класичних архетипів під впливом сучасної російсько-української війни, масової культури та цифрової доби Завдання: Порівняйте двох героїв із творів різних авторів сучасної української літератури (наприклад, героя постмодерного роману 2000-х років і героя сучасної воєнної/мілітарної прози 2020-х): - які спільні архетипні риси вони зберігають? - як змінився спосіб рефлексії та ціннісна шкала персонажа під тиском історично-суспільних змін?	2	*раз на тиждень*
Практичне заняття 3–4	Методи дослідження художнього тексту: теоретико-методологічний та прикладний аспекти Питання: 1. Класична та новітня методологічні парадигми. 2. Проблема інструментарію: розмежування понять *«метод»*, *«методологія»*, *«прийом»* та *«підхід»* у сучасній літературознавчій терміносистемі. 3. Актуальні синтетичні методи (психоаналітичний,	4	*раз на тиждень*

	міфокритичний, геопоетичний, гендерний, постколоніальний та екокритичний аналіз). Завдання: Обрати художній текст сучасної української літератури (новелу, оповідання або поетичний твір). Виконати аналіз тексту через призму дослідницьких оптик: - психоаналітичної; - постколоніальної; - семіотичної; - геопоетичної.		
Практичне заняття 5	Герменевтична парадигма в сучасному літературознавстві Питання: 1. Від класичної методики тлумачення текстів до онтологічної герменевтики 2. Категоріально-понятійний апарат: «герменевтичне коло», «перед-розуміння» (Pre-understanding), «горизонт сподівань», «злиття горизонтів», «історична дистанція». 3. Герменевтична інтерпретація як засіб опрацювання травматичного, національного та екзистенційного досвіду в українській літературі. Завдання: Створіть графічну ментальну на тему: «Архітектура герменевтичного аналізу: від перед-розуміння до злиття горизонтів». Карта повинна візуально демонструвати: динаміку «Герменевтичного кола»; точки ризику; терміни-маркери.	5	*раз на тиждень*
Практичне заняття 6	Специфіка канону в художній системі твору Питання: 1. Сутність поняття «канон» у сучасній літературознавчій парадигмі 2. Нормативність канону та його функція в художній системі твору 3. Взаємодія традиційного та новаторського елементів у процесі канонотворення 4. Механізми деканонізації та деконструкції в постмодерній і сучасній прозі. 5. Проблема переформатування українського літературного канону в умовах війни й деколонізації. Завдання 1: Оберіть один канонічний сюжет або тип героя з української класики. Сформулюйте короткий концепт того, як цей канонічний сюжет або герой може бути трансформований у художній системі сучасної прози. Які канонічні риси слід зберегти для впізнаваності? Які елементи канону необхідно зруйнувати або переосмислити, щоб твір відповідав світогляду сучасної людини? Завдання 2.	2	*раз на тиждень*

	1. Обґрунтуйте позицію, що до університетської програми мають входити лише ті класичні та сучасні тексти, які відповідають найвищим естетичним критеріям складності та формальної довершеності. 2. Переконайте, що канон повинен бути гнучким, а пріоритет слід надавати текстуальним рефлексіям над сучасними суспільними травмами, війною та деколонізацією, навіть якщо їхня форма є простішою.		
Практичне заняття 7–8	Поняття контексту. Типи й специфіка контексту Питання: 1. Поняття «контексту» в сучасній літературознавчій терміносистемі та його роль у розкритті смислової структури твору 2. Внутрішньотекстовий та зовнішньотекстовий (екстралінгвістичний) контексти 3. Типологія контекстів: історико-культурний, біографічний, соціокультурний, інтертекстуальний та дискурсивний 4. Динаміка функціонування контексту в часі та явище реконтекстуалізації в сучасній літературі. 5. Специфіка опрацювання воєнного та постколоніального контекстів у сучасній українській прозі. Межі контекстуального аналізу та ризики «підміни» аналізу тексту аналізом епохи. Завдання: Оберіть один короткий твір української літератури. Проаналізуйте, як кардинально змінюється прочитання його головного конфлікту залежно від контексту: – біографічного; – історико-політичного/суспільно-історичного; – рецептивного.	4	*раз на тиждень*
Практичне заняття 9	Категорія інтертекстуальності в дискурсі сучасного українського літературознавства Питання: 1. Деколонізація теорії та методологічний вибір: –відмова від радянських та російських літературознавчих моделей на користь прямої інтеграції в західний теоретичний контекст; – засвоєння праць Юлії Кристевої, Ролана Барта, Жерара Женетта та Умберто Еко в україністиці; – фундаментальні праці українських літературознавців про інтертекстуальність та рецептивну естетику (Тамара Гундорова, Соломія Павличко, Віра Агеєва, Олександр Астаф'єв). 2. Проблема інтертекстуальності в сучасному українському літературному процесі.	2	*раз на тиждень*

	3. Типологія міжтекстових зв'язків у наукових інтерпретаціях Завдання: Опрацюйте працю одного з українських дослідників (оберіть дослідника й працю на власний розсуд), дайте відповіді на питання: - чому радянська методологічна концепція «літературних впливів та запозичень» не здатна пояснити складність сучасної української літератури. Назвіть не менше 3 пояснень; - як українські літературознавці інтегрували ідею Ролана Барта про «смерть автора» та теорію Юлії Кристевої про «текстову мозаїку» для переосмислення вітчизняного канону; - чому опанування теорії інтертекстуальності стало дієвим інструментом деколонізації української літературознавчої науки?		
Практичне заняття 8	Психоаналіз як літературознавча проблема: метод, рецепція, деколонізаційний потенціал Питання: 1. Від «психоаналізу автора» (патографії) до «психоаналізу тексту» та «психоаналізу читача» (рецептивна естетика, психоаналіз травми). 2. Освоєння психоаналітичного інструментарію в україністиці як шлях подолання соцреалістичного соціологізму та залучення до західноєвропейського дискурсу. 3. Концептуалізація колективного несвідомого українського суспільства через травми (Голодомор, репресії, тоталітаризм, колоніальне пригноблення, сучасна війна). 4. Дослідження затиснутого/витісненого національного «Я» та механізмів подолання ментальної меншовартості через художні тексти. Завдання: Оберіть один твір із класики або сучасної літератури. Здійсніть його психоаналітичний аналіз за схемою: – паспортизація та вибір методологічного фокусу; – аналіз несвідомого в структуру персонажів/тексту; – соціокультурний та деколоніальний вимір несвідомого; – висновки.	2	*раз на тиждень*

Практичне заняття 11–12	Геопоетика в сучасному літературознавчому просторі: міждисциплінарний вимір, понятійний апарат та українські текстові практики Питання: 1. Становлення геопоетики на перетині літературознавства, культурної географії, філософії простору, геополітики та екологічної гуманітаристики. 2. Інтеграція просторових студій (Едвард Саїд, Анрі Лефевр, Фредрік Джеймсон) у вітчизняну наукову практику для осмислення карти світу, суверенітету та культурних кордонів. 3. Освоєння геопоетики у працях вітчизняних дослідників. 4. Основні поняття та понятійний апарат геопоетики. 5. Метамодерний геопоетичний вимір. Завдання: Напишіть есе на одну з тем: «Трансформація топосів "Дому", "Межі" та "Окупованого простору" в українській літературі 2020-х років» або «Ландшафти пам'яті: геопоетичні маркери національної ідентичності в сучасному українському літературному дискурсі»		*раз на тиждень*
Самостійна робота	Теоретичні питання: 1. Постмодерна ризоматичність та симулякр. 2. Метамодерне осцилювання (осциляція). 3. Нова щирість та повернення Аффекту. Практичне завдання: Оберіть на власний розсуд твір сучасної української прози, де важливу роль відіграє предметний світ у проаналізуйте: – «буття речей» у тексті; – продемонструйте, як матерія та тілесність у творі протистоять небуттю; – сформулюйте концепцію «матеріальної онтології» обраного автора.	54	

4. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням:

Вид заняття/роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу/ термін виконання**	**Критерії оцінювання**	**Усього балів**
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Поточний контроль				

Практичні заняття	Опитування за планом практичного заняття	Робота в аудиторії на практичному занятті (усне опитування за планом) за розкладом	1 – 4 – 4 бали ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. Загалом допускається один недолік у змісті і один мовленнєвий недолік, одна граматична помилка; – 3 бали ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше двох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок; – 2 бали ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які частково сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше трьох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок; – 1 бал ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не	4*12

			виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше чотирьох недоліків у змісті і не більше чотирьох мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок; – 0,5 бала ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; має незначний словниковий запас, використовує одноманітні синтаксичні конструкції; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Загалом допускається: не більше п'яти недоліків у змісті та п'яти мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок; – 0 балів ставиться, якщо студент не знає більшої частини вивченого матеріалу; допускає у формулюванні речень помилки, що спотворюють зміст відповіді; допускає багато фактичних неточностей; порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас; часто трапляються випадки неправильного слововживання; не розуміє суті поставлених додаткових запитань.	
Контрольні тестування з теми	Письмове виконання тестових завдань		Одна правильна відповідь 0,2 бала	6*2
Усього за поточний контроль				**60**
Підсумковий контроль				
Екзамен	**Теоретине**	Перелік питань	0 – 15 **15–14 балів** отримує здобувач освіти, який	15

	питання	для підсумкового контролю та тестові завдання розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=18235	повністю розкрив питання, але відповів на всі додаткові питання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. **13–12балів** отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, відповів не на всі додаткові питання викладача, усвідомлює зв'язок розкритого у відповіді питання з теоретичною основою навчальної дисципліни, допустив 1-2 неточності, які виправив сам. **11–10 балів** отримує студент, який повністю розкрив питання, але не відповів не на всі додаткові питання викладача, лише в загальних рисах осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. **9–8 балів** отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, майже не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. **7–6 балів** отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. **5–4 балів** отримує здобувач освіти, який частково розкрив питання, частково відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. **3–4 бали** отримує здобувач освіти, який частково розкрив питання, не відповів відповів на більшість додаткових питань викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. **2 бали** отримує здобувач освіти, який частково і неповно розкрив питання, не відповів на більшість додаткових питань викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. **1 бал** отримує студент, який кількома реченнями розкрив питання, зміг частково відповісти на додаткові питання викладача. **0 балів** отримує студент, який не відповів на питання.	
	15 тестових завдань		1 - 15	15
	Практичне		0 – 10	10

	завдання		10 балів – завдання виконано правильно, думки викладено логічно, розуміння теоретичних аспектів вдало проілюстровано аналітичним складником роботи й прикладами з тексту. 9 балів – завдання виконано правильно, але наявна одна неточність у формулюванні думки, яка загалом викладена логічно; розуміння теоретичних аспектів вдало проілюстровано аналітичним складником роботи й прикладами з тексту. 8 балів – завдання виконано добре, думки викладено логічно, проте допущено окремі незначні неточності, розуміння теоретичних положень проілюстровано аналітичним складником роботи й вдало проілюстровано прикладами 7 балів – текст завдання виконано добре, думки викладено логічно, проте деякі аспекти залишилися поза увагою студента; розуміння теоретичних положень проілюстровано аналітичним складником роботи й загалом вдало проілюстровано прикладами 6 балів – завдання виконано загалом добре, думки викладені зрозуміло, розуміння теоретичних положень не завжди підкріплені прикладами або приклади дібрано невдало. 5 балів – завдання виконано загалом добре, думки викладено логічно, проте допущено окремі неточності в розумінні теоретичних положень. Хід виконання завдання проілюстровано аналітичним складником роботи, в якому також допущено неточності, проте ілюстративний матеріал підібрано вдало. 4 бали – текст проаналізовано задовільно, думки викладені зрозуміло, розуміння теоретичних положень не завжди глибоке, наведених прикладів не завжди достатньо прикладами або приклади дібрано не завжди вдало. Є фактична помилка. 3 бали – текст проаналізовано загалом, думки викладені зрозуміло, розуміння теоретичних положень не завжди підкріплено прикладами достатнє, ілюстративний матеріал не завжди вдалий; допущено три помилки. 2 бали – виклад аналізу тексту не зовсім продуманий, без глибокого обґрунтування, підкріплення прикладами недостатнє й не завжди аргументоване; більше трьох помилок. 1 бали – виклад аналізу тексту не зовсім продуманий, без глибокого обґрунтування, бракує прикладів.	

			0 балів – аналіз тексту не продуманий, непослідовний викладене, містить багато неточностей.	
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	**90 – 100 (відмінно)**	**5 (відмінно)**	**Зараховано**
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

5. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література:

1. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес . Київ : Академвидав, 2008. 352 с.
2. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Е.Вінквіста та Е.Тейнора, пер. з англ. В.Шовкун; наук. ред. О.Шевченко. Київ : Основи, 2003. 458 с.
3. Н. Зборовська, М. Ільницька. На карнавалі мертвих поцілунків: феміністичні роздуми. Львів : Літопис, 1999. 432с..
4. Плерома 3'98: Мала українська енциклопедія актуальної літератури. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 288 с.
5. Харчук Р. Сучасна українська проза : Постмодерний період : Навчальний посібник. Київ : Академія, 2008. 248 с.
6. Якубовська-Кравчик К., Ковпік С., Замбжицька М. Розмовляємо про літературу. Підручник із завданнями. Warszawa : Uniwersytet Warszawski, 2022. 250 с.
7. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця XX ст. *Дивослово.* 2003. №6. С. 2-10.
8. Бербенець Л. Текст-пастиш у творчості Юрія Андруховича. *Слово і час*. 2007. № 2. С. 49-59.
9. Білоцерківець Н. Бу-Ба-Бу та ін. Український літературний неоавангард: портрет одного року . *Слово і час*. 1991. №1. С. 42-52.
10. Ведмідь І. Три життєві уроки «Солодкої Дарусі» : Спроба акцентувати деякі проблеми роману Марії Матіос. *Дивослово*. 2007. № 6. С. 12-14.
11. Веретільник О. Роман Л. Кононовича «Тема для медитації» як художня реконструкція української історії XX століття .*Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. № 5. С. 20-22.
12. Голобородько Я. «Чоловіча» проза Василя Шкляра. *Вісник Національної академії наук України*. 2010. № 4. С. 57-63.
13. Голобородько Я. Енігматика. Гостросюжетність. Інфернальність : проза Василя Шкляра. *Українська мова та література*. 2010. квітень (№13). С. 16-19.
14. Джигун Людмила. Мемуарна література як джерело вивчення біографії українських еміграційних письменників. *Філологічний дискурс:* Зб. наук. праць. 2017. Вип. 6. С. 34-44.

15. Зборовська Н. Завершення епохи, або Українська літературна ситуація 1980-90-х рр. *Кур'єр Кривбасу.* 1996. № 61/62 (вересень — жовтень). С. 234-238.
16. Зборовська Н. Сучасне українське літературознавство: локальний конфлікт в Інституті літератури чи порубіжна наукова дискусія? *Слово і час*. 2007. № 7. С. 3-10.
17. Зборовська Н. Українська література в умовах масової культури. *Дивослово.* 2008. № 4. С. 47-50.
18. Кокотюха А., Розумний М. Лірика дев'яностих. Любити живих : Художньо-документальна повість. Харків : А.П. Стожук, 2004. 278 с.
19. Кривопишина А. Естетика й рецепція масової культури в сучасній українській . *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства.* Вип.15. Ужгород, 2011. С. 166-168.
20. Лавринович Л. Сучасний український постмодернізм – напрям? стиль? метод? *СІЧ*. 2001. № 1. С. 39-46.
21. Ніколаєнко В. М. Індивідуалізм як складова етнопсихологічного коду в романі Л. Кононовича «Тема для медитації» . *Вісник Запорізького національного університету*. Серія : Філологічні науки : збірник наукових праць . Запоріжжя, 2010. № 2. С. 234-240.
22. Павлишин М. «Дванадцять обручів» Юрія Андруховича, або туга за серединою .*Сучасніст*ь. 2004. № 7-8. С.69-85.
23. Поліщук О. Стьоб в українській сьогочасній літературі . *Слово і час*. 2009. №11. С. 68-73.
24. Філоненко С. Масова література: влада жанрів і жанрових канонів . *СІЧ*. 2010. № 8. С. 81-93.

Інформаційні ресурси

1. Слово і час. URL: http://lib.vippo.org.ua/periodyka.php?cat=108
2. Мова. Література. Фольклор. URL: https://journalsofznu.zp.ua/index.php/philology/issue/archive
3. Збірник наукових праць "Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки". URL: http://visnykznu.org/visnyk_ua/home/fil.html
4. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: *Філологічні науки*. URL : www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/naukovi-chasopysy-kdpu/filnauk
5. Закарпатські філологічні студії : наукове фахове видання. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/
6. *Вісник* Черкаського університету. Серія: *філологічні науки*. URL: www.asp.univ.kiev.ua/doc/.../philological
7. Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : Серія «Філологія». URL : https://journals.oa.edu.ua/Philology

6. РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські

стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу **nikolaenkov006@gmail.com**. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2026-2027 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ https://lnk.ua/gk4x2wkVy .

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz .

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://lnk.ua/EYNg6GpVZ .

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/QRVdWGwe3; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/3R4avGqeJ.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Соник Вікторія Василівна**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://lnk.ua/5pVJr17VP.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: https://library.znu.edu.ua/. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua/.
Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: https://sites.znu.edu.ua/child-advance/.